

Obsah

PŘEDMLUVA

1	ÚVOD	9
2	VÝPOČET SVAROVÝCH SPOJŮ OCELOVÝCH KONSTRUKCÍ	11
2.1	Namáhání na únavu svarových spojů	22
2.2	Základní charakteristiky únavy svarového spoje	25
2.3	Vliv koncentrace napětí na únavovou pevnost svarového spoje a technologická doporučení pro snížení účinků koncentrace napětí	27
2.4	Výpočet svarových spojů namáhaných staticky a na únavu . .	28
2.5	Nové metody výpočtu svařovaných konstrukcí	61
3	NAVRHOVÁNÍ SVAŘOVANÝCH KONSTRUKCÍ	64
3.1	Druhy svarových spojů	77
3.1.1	Tupé svarové spoje	77
3.1.2	Spoje tvaru T	82
3.1.3	Křížové spoje	82
3.1.4	Rohové spoje	83
3.1.5	Lemové spoje	84
3.1.6	Překládané spoje	84
3.2	Druhy svařovaných konstrukcí	85
3.2.1	Konstrukce plnostěnné	85
3.2.2	Konstrukce příhradové	89
3.2.3	Konstrukce plášťové	93
3.2.4	Konstrukce tlakových nádob	96
3.2.5	Konstrukce skříňové	98
3.2.6	Konstrukce komůrkové	100
3.2.7	Konstrukce skořepinové	103
3.2.8	Svařované konstrukce strojní	106
4	POUŽITÍ TAVNÉHO SVAŘOVÁNÍ PŘI STAVBĚ KONSTRUKCÍ	107
4.1	Ruční svařování elektrickým obloukem	107
4.2	Automatické svařování pod tavidlem	110

4.3	Svařování elektrickým obloukem v ochranných atmosférách	117
4.3.1	Svařování v ochranné atmosféře argonu netavící se elektrodou (Argonarc, WIG)	117
4.3.2	Svařování v ochranné atmosféře tavící se elektrodou (MIG)	117
4.3.3	Svařování v ochranné atmosféře oxidu uhličitého	120
4.4	Svařování trubičkami	120
4.5	Speciální způsoby svařování	122
4.6	Elektrostruskové svařování	122
4.7	Svařování paprskem elektronů	127
5	SVARĚTELNOST OCELÍ PRO KONSTRUKCE	130
5.1	Zkoušky svařitelnosti	135
5.2	Hodnocení mechanických vlastností svarových spojů	135
5.3	Zkoušky tavné svařitelnosti pro určení náchylnosti oceli ke vzniku trhlin	144
5.3.1	Trhliny za horka	144
5.3.2	Trhliny za studena	152
5.3.3	Žíhací trhliny (relaxační trhliny)	165
5.3.4	Podnávarové trhliny	170
5.3.5	Lamelární trhliny	174
5.4	Mechanické vlastnosti svarových spojů	177
5.5	Parametry svařování podle výsledků zkoušek svařitelnosti	180
5.6	Výpočet hlavních ukazatelů svařitelnosti ocelí a způsoby jejich hodnocení podle ČSN 05 1312	188
5.6.1	Výpočtové ukazatele	188
5.6.2	Ukazatele náchylnosti i k trhlinám	188
5.6.3	Ukazatel náchylnosti oceli k transformačnímu zkřehnutí	193
5.6.4	Ukazatel náchylnosti oceli ke stárnutí	193
5.6.5	Ukazatel tvrdosti svarového spoje	194
5.6.6	Údaje o svařitelnosti	195
5.7	Stav oceli před svařováním, během svařování a po svařování	195
5.7.1	Tepelné zpracování oceli před svařováním	195
5.7.2	Předehřev při svařování	199
5.7.3	Způsoby svařování s předehřevem	200
5.7.4	Popouštění po svařování	202
5.8	Předehřev při svařování a tepelné zpracování svarových spojů uhlíkových ocelí třídy 11, 12 a ocelí na odlitky třídy 26 důležitých konstrukcí	204
5.8.1	Předehřev při svařování	204
5.8.2	Žíhání svařených částí a spojů	205
5.9	Předehřev a tepelné zpracování svarových spojů slitinových ocelí třídy 13 a 15 a ocelí na odlitky třídy 27 a 28 důležitých konstrukcí	206
5.9.1	Předehřev při svařování	206

5.9.2	Žihání svařených částí a spojů	207
5.10	Předehřev při svařování a tepelné zpracování svarových spojů oceli užívaných při snížených teplotách	209
5.11	Předehřev při svařování	209
5.12	Žihání svařených částí a spojů	210
5.13	Tepelné zpracování svarových spojů austenitických ocelí a ocelí nestejného chemického složení	212
6	MATERIÁLY PRO STATICKY A DYNAMICKY NAMÁHANÉ SVAŘOVANÉ KONSTRUKCE	214
7	NAPĚTÍ A DEFORMACE PŘI SVAŘOVÁNÍ	270
7.1	Příčné deformace	271
7.2	Podélné deformace	273
7.3	Úhlové deformace	274
7.4	Postupy při svařování velkých svařenců	283
8	NÁVRH SVAŘOVANÉ KONSTRUKCE PODLE UKAZATELE PROVOZU	287
8.1	Namáhání na mez pevnosti svarových spojů — křehký lom	288
8.1.1	Zkoušky odolnosti proti vzniku křehkého lomu	294
8.1.1.1	Rázová zkouška vrubové houževnatosti	295
8.1.1.2	Zkouška padajícíím závažím (DWT)	296
8.1.1.3	Zkoušky na velkých tělesech	296
8.1.1.4	Zkouška stanovení teploty zastavení trhliny (TZT) — Ro- bertsonova zkouška	296
8.1.1.5	Zkoušky pro určení materiálových charakteristik G_{1C} , δ_c , K_{1C} a J_{1C}	297
8.1.2	Volba materiálu pro rozměrné svařované konstrukce	299
8.2	Pevnost svarových spojů při vysokých teplotách	302
8.3	Svařování ocelí rozdílných strukturních bází	305
9	KONTROLA SVAROVÝCH SPOJŮ	312
9.1	Kontrola před svařováním	312
9.2	Kontrola v průběhu svařování	312
9.3	Kontrola po svařování	313
9.4	Zkoušky ke zjištění vad svarových spojů	314
9.4.1	Zkouška elektromagnetická	314
9.4.2	Zkouška magneticko-fluorescenční	315
9.4.3	Zkouška kapilární	315
9.4.4	Zkoušky prozařováním rentgenovými paprsky, paprsky gama a beta	315

9.4.5	Zkouška ultrazvukem	317
9.5	Doporučení pro použití defektoskopických metod	319
9.6	Zkoušky pro určení mechanických vlastností svarových spojů .	320
10	LITERATURA	322